

Werege o

Kowelez

Zooz ci eet o arɔɔŋ kojowa laadun rogeti gitaaz

Zooz ci akati werege nico

Awo eeti ci ayeed werege nico o ele zaar ci kazi ne, “Kowelez.” (1:1) Aanyek ol o ademze ogeen nɔɔnɔ kizi Sɔlɔmɔn, maje ol ogeen, aanyek kizi eet oma ci anowa Sɔlɔmɔn. Abona zin goolowa nicigi dook labak, azi zin weregeewi nicini ne, aku geenyizi ci eet nico o “eete o towawiinto adoi nɔkɔ” (12:11).

Zooz zin ci azi ricik weregeewe ci Kowelez o neen gi ci abon aŋoliin eeti Jook. Ataman eeti ci ayeed werege nico o geenyize onin gool ci aŋaamneke ma acinaan kaal ci agɔɔn eeti ci deer loota ŋina o. Ataman niini arɔɔŋ kaga goolok ci aliŋliŋi Jooyi loota ŋina o dook. Bar zin iiya ojowa akɔm geenyizi ŋinti akɔyi, ma alaŋ eeti ci deer anim kaga liŋliŋɔɔn ci Joowo o. Zin giye nico, aŋoorneke niini zooze ci azi ne, akɔm kaal dook loota ŋina keenti cigeec kina. Uduwa ni gi ci abon agɔɔn ol azi ne, abon olla atal ol roget ci aanyek nɔɔgɔ Jook o.

Zoozok ci abedoonek weregeewe nico neen, zooz ci kazi “akɔm keeŋ” (1:2), “liŋliŋɔɔn ci aabur” (1:13), “maya” (4:6), “aanyek” (1:13), “loota” (1:3), “katɔɔk ŋɔɔt” (1:14).

1 ¹ Zoozok zin baal aduwa Kowelez ween alaan ci adikir abal looc abaak Jerusalema een doole ci dɔɔl o Devid e ceegi.

Akɔm roget nico keeŋ kina

² Azi waanice Kowelez ne, akɔm roget nico keeŋ kina, gi ci akɔm keeŋ kina. Akɔm kaal ci loocu noko dook keenti cigeec kina.

³ Inoko laadun eeti ka kojowa naa ci azi ricik liŋliŋoonowe cigin aabur aliŋliŋ loota ŋina noko dook?

⁴ Awo buulowa ceegi, ma avu bodo buulowa ceegi,
maje bar lɔɔci amena abil nɔkɔ been neen.

⁵ Aduŋna gɔɔn ii, ma bodo akɔ ii loota
ŋaati ayiyyi amiironeke ŋinona rak aduŋnaan e ele.

⁶ Ivaan gɔɔn ŋɔɔti akɔ ki teenet, ma bodo amiironek baatikeeri,

ma amacuuc looc zee ma amiironek bodo njinona rak akuuni laadun e.

⁷ Arik goon liilowa o milinyik dook avo liile o adikir,
ma alaj bar liili ci adikir o abiz been neen,
amiironek goon maama viten o avuuni liilowa ci milinyik o,
ma arik bodo.

⁸ Kaala dook, piiryakzet doon zee
ma akomneek ol njati aduwaan utugeetine.

Alaj keberenci anyer kaale ci acin,
ma alaj itati anyer kaale ci azii.

⁹ Ma kaala baal eelit to baale e, eel bodo tijeere to,
maje kaala baal utuguuze baale e, agooni bodo tijeere.

Akom kaale ci eel loota njina noko dook gi ci colai.

¹⁰ Anyak goon ol ci azi ne, "Icinit di, gi ci colai ceeni!"
Akom zin bar laadun gi ci colai kina.

Abil da gi nicini to baal reena e noko laadun,
abil da to noko njaan naaga kitiryai e.

¹¹ Alaj bodo kaala baal izeec to e aadjai,
ma alaj bodo kaala o avu tijeere aadjai olee o anowa gonogi.

Akom geenyiz keenj kina

¹² Aneeta Kowelez baal kabal Israyil Jerusalema e neen. ¹³ Kaari waanice goon oo oroot
karoon katajaamek ka kojowa geenyiza gool ci agoonine kaala dook loota njina o. Nicini zin,
linlinjon ci aabur oroot ci aanyek Jooyi ol kutuguuzo! ¹⁴ Kicina ma katajaameya kaal ci
agooni loota njina o dook. Icinit di, niigi dook kaal ci akom keenti kina, eel kiyo olla katook
hoot o.

¹⁵ Alaj gi ci anyuwe amadi bodo kibil top,
ma alaj kaala ci azee to akeebji.

¹⁶ Keneeya waanice ele caan o maany ne, "Cin di, inoko azace geenyizi onane kidikir kujuk
ol baal eegin alaat Jerusalema njaan naana kiiyak alazeet e dook, ma kanyei cuulane ci
geenyizo oroot ki ci kaal gawiinto." ¹⁷ Kaari waanice goon oo oroot karoon kaga geenyiz, ma
karoon kaga tarbalzeet kibeem aliiyakzet. Bar mazi kacin gi ci kagoon o, abil buk kiyo olla
katooi hoot o.

¹⁸ Eeci ma izi geenyizi appe oroot, appe buk ziniz vira oroot,

bodo mǎ azace kaal gawiin, azaci buk ziniz wucezi.

Akɔm talniin keeŋ kina

2¹ Keneeya waanice ele caan o maany ne, “Nyaan di kicina ele talniinta ka kojowa gi ci abon agoonekan talniin o.” Kiiya zin bar kojowa kaal nicoko akɔm buk keeŋti kina.

² Kiize ni ne, “Ma rari ci olla ararni eeti gaaga nɔkɔ o tarbalzeet gi. Inoko talniin agoonek eet naa ci abon o?” ³ Kabaaban rak waanice juruun goal ci kawode nyaan ka kipurani ele zee makacin kabaaye kutuguu kaal ci tarbalik, maje njato ziniz caane o ageeny nɔkɔ. Kabaaban waanice kizik bar nicini goal ci abon ɔlaa baayize cineen kutur loota njina o neen.

⁴ Kagoon waanice kaal ci appintik ɔɔt. Keeŋyca waanice ceezi cigan ele, ma keeva maneen ci kaɗowaane keeŋ ween iinab eo olla karɔŋe naana. ⁵ Keeva waanice buk maneen cigan ele oogi ci kaɗowaane keeŋ kebere dook ci abiirna kebere eo olla karɔŋe naana. ⁶ Kadawa waanice lamurdeen cigan ele maamu ka goon kanyamati keeŋ cigan meelik kaɗowa njan injaaz maneene cigan noko eo olla karɔŋe naana. ⁷ Kataala waanice gabara ci maacik kibeŋ ci naj, ma kanyeŋi buk gabara oogi ci aritaai olee caan o ele. Kabal buk waanice tiin ki eeza ci meelik kujuk ɔl baal laadun abaak Jerusalema injaan naana kiiya e dook. ⁸ Kalota buk waanice zurteenen ki warki, kibeŋ kaal o anyaakan alaata o adikir ki o miliny abal loocok kiziti cigan ele eo olla karɔŋe naana. Kanyeŋi waanice maaczet ki najyezet cigan goon abeneekan zee ma atalne ziniz caane o ɔɔt ele eo olla karɔŋe naana. Kanyeŋi waanice naji cigan kaavtiya meelik ci aanyan katalɔ eo goon atalniin ɔl o maacik eo olla karɔŋe naana.

⁹ Zin giye nico, kadiŋdiŋ waanice kujuk ɔl baal abaak Jerusalema injaan naana kiiya e dook, ma buk amena geenyizi caane o abil zɔne nɔkɔ. ¹⁰ Olla goon waanice mǎ anyak kaal ci agama kebere cigane o, alaŋ ele kajuraake. Olla waanice mǎ anyak kaal ci aanyek ziniz caan o katalɔ, alaŋ ele kooŋe. Didi ele, atalne goon ziniz caane o liŋliŋoonowe cigan aabur noko dook ɔɔt ele, wɔyit zin cigan aruwoonekan liŋliŋoonowe ogan aabur dook neen talniin nicini. ¹¹ Mazi bar kaŋaamnei kaal ci abon kajowa liŋliŋoonowe cigan noko dook, ki goal ci baal kɔre nɔŋ ka kojowaai noko, didi ele akɔm kaal nicoko keeŋti kina, eel kiyo olla katooi njɔt o. Akɔm gi ci azi ricik ka kojowa eeti loota njina kina.

Akɔm geenyiz kibeŋ tarbalzeet keeŋti kina

¹² Kabadaaya zin bodo katarjaameya geenyiz, ki tarbalzeet, kibeŋ aliiyakzet. Inoko didi gitaaz ci appe anim kutuguu alaani ci adikir colai abal looc o kujuk gi baal agoon alaani ci adikir baal oowu e? ¹³ Kicina waanice ma kaŋaamnei abon geenyizi kujuk aliiyakzet, kiyo

abon voortin kujuk muur o. ¹⁴ Ma eeti ci agëeny o, acin gool ci akoyi o ñaati adonji kebere, maje bar eeti ween aliiyai, awo niini muura ma alaŋ gool ci akoyi o acin. Bar zin kiiya kojowa arëe daayizi nōogō dook ramaantiya. ¹⁵ Keneeya zin waanice ële caan o maany ne, “Mayo areeyan buk aneet daayizi kiyo arëe eet ween aliiyai o, inoko zin karoonj gëenyiz orōot o naa?” Keneeya ni ële caan o maany ne, “Akom gëenyizi gi ci azi ricik, ma akom buk keeŋ cin kina.” ¹⁶ Alaŋ buk tiŋeere eeti ci agëeny o aadjai been neen kiyo alaŋ aadjai eeti ween aliiyai o. Didi ële, areyeek tiŋeere ol kaala dook. Ooic! Adaaï buk tiŋeere eeti ci agëeny o kiyo adaaï eeti ween aliiyai o! ¹⁷ Kotobora zin roget nico, eeci kaala ci agooni loota ñina o dook anyakaan aneet piiryakzet. Akom zin kaal nicoko dook keeŋti kina, ëel olla kiyo katōok ñoot o.

Akom liŋliŋoon ci aabur o keeŋ kina

¹⁸ Kotobora zin buk liŋliŋoonok ogan aabur dook baal gōon kaliŋliŋ kōore nōŋ loota ñina e, eeci kagaa nōkō kadootei tiŋeere kaal ci abon baal kajowa liŋliŋoonte caan aabur noko looc ma bar arigiz eeti omaan vurute caan. ¹⁹ Inoko eet ci tiŋeere aku arigiz kaal ci abon baal kaliŋliŋa naana kōore nōŋ noko, mã een eet ci agëeny karabōŋ een eet ceen aliiyai aga ñene? Yo nuun een aliiyai, aku tiŋeere arigiz kaal ci baal karōŋa liŋliŋoonte ci aabur kōore nōŋ gëenyiza loota ñina noko dook. Akom zin buk gi nico keeŋ kina. ²⁰ Inoko kalacaai liŋliŋoonowe baal aabur kōore nōŋ loota ñina e dook. ²¹ Eeci laadun aliŋliŋ eeti orōot ële gëenyiza, ki kaal gawiinta, kibeem aaritzeta, iiya ni bar irigiz kaal cigin abon baal aliŋliŋa noko eeti ci ñaan laadun kōor nōŋ ci ka kilinliŋaai kaal nicoko. Akom zin buk gi nico keeŋ kina ma awuci orōot ële. ²² Mayo zin laadun eeti aliŋliŋ liŋliŋoonok ci aabur noko dook loota ñina, orōot zee ma avir ziniz o ka kojowa naagin? ²³ Iinya cigine o dook piiryakzet doon, ma anyaa liŋliŋoonti cine noko nōŋ ziniz vira. Yo nuun izi baalin, alaŋ ziniz cine o loota aavi. Akom zin buk gi nico keeŋ kina.

²⁴ Gi zin ci tiitiny abon agōon eeti neen ci olla adayiin, ma awodeen, ma atalne kaale o abon ajowa liŋliŋoonte onin aabur zee ma ajeez. Kagaa zin naana anyaa buk laadun kaal nicoko Jooyi, ²⁵ eeci te calaŋ een nōŋ, akom waan eet ci adake, karabōŋ atalne kaale ci abon ajowa liŋliŋoonte cin aabur. ²⁶ Aanyek Jooyi gëenyiz, ki kaal gawiin, kibeem talniin ol o abon ñuume onin. Maje bar ol o ger ñuume o Joowo, aanyek liŋliŋoon ci arōŋane kaal ci nyeriizo, bar zin tiŋeere avu aanyonek kaala nicigi ol o abon ñuume o Joowo. Akom zin buk gi nico keeŋ kina, abil olla kiyo katōok ñoot o.

Agooni kaala dook kebereece cineen

3 ¹ Ma kaala ci iina loota njina o dook, agooni gɔɔn gi ceeni kebereece cin, ma iina gɔɔn gi ceeni kebereece cin aaronek.

² Anyak kebereec ci tiryaaŋto, kibeŋ kebereec ci daayizo.

Anyak kebereec ci ɗoweento, kibeŋ kebereec ci teedinto.

³ Anyak kebereec ci ruweento, kibeŋ kebereec ci rogzeento.

Anyak kebereec ci oyooyinto, kibeŋ kebereec ci enyciinto.

⁴ Anyak kebereec ci luwaanto, kibeŋ kebereec ci raryo.

Anyak kebereec ci akani ɗal culuum, kibeŋ kebereec ci arogomi ɗal talniinta.

⁵ Anyak kebereec ci azaanin biyɛen, kibeŋ kebereec ci alotɛen biyɛen.

Anyak kebereec ci zaawonto, kibeŋ kebereec ci akɔmni zaawɔnet.

⁶ Anyak kebereec ci karɔɔŋi gi, kibeŋ kebereec ci kakolooni gi.

Anyak kebereec ci kazooni gi, kibeŋ kebereec ci kajukɛɛki gi tuu.

⁷ Anyak kebereec ci areecinɛ ruum, kibeŋ kebereec ci aloolenɛ ruum.

Anyak kebereec ci kajaayin, kibeŋ kebereec ci kazɔɔzi.

⁸ Anyak kebereec ci reezonto, kibeŋ kebereec ci bornoonto.

Anyak kebereec ci oroonto, kibeŋ kebereec ci ganoonto.

⁹ Inoko laadun ɛeti ka kojowa gitaaz ci azi ricik liŋliŋoonte cin aabur aliŋliŋ o? ¹⁰ Kicina ma kataŋaameya aanyek Jooyi ɗal liŋliŋɔɔn ci aabur ɔɔri nɔɔŋ ka gɔɔn kiliŋliŋit. ¹¹ Aarek gɔɔn Jooyi gi coo kutuguuwe kebereece cin agano. Aanyek buk Jooyi ɗal koroŋit kagaac zinzeetine kaal ci ka kivita tiŋeere, akɔm zin bar eet ci anim kaga kaal ci agɔɔn Jooyi o dook kanaanta e zee ma akɔ aɗoornɛke lɔɔci. ¹² Kiiya zin kojowa naana gi ci tiitiny abon agɔɔn ɛeti neen ci olla atalni ɛle onin maany, ma agoonek ɛle onin kaal ci abon njinti njan arogni loota o dook.

¹³ Abon zin olla gɔɔn ɛeti ceeni njati adayiin, ma awodeen, ma atalne kaale o abon ajowa liŋliŋoonte onin aabur dook zee ma ajeez. Nicigi kaal ci aanyek Jooyi nɔɔno irkeenta.

¹⁴ Kiiya kojowa naana kaala ci agɔɔn Jooyi o dook, ɛel nɔkɔ been neen, akɔm bodo gi oma ci ka kazacoozek, ma akɔm buk gi oma ci ka kaaryai. Agɔɔn Jooyi nɔkɔ o ka kotoŋole ɗal nɔɔno.

¹⁵ Ma gi ci iina inoko o, gi ci itaa rak da baale,

ma gi ci iina tiŋeere, gi ci itaa rak da baale.

Aanyek Jooyi kaal baal itaazɔ e, kitaazɔ tiŋeere bodo.

Anyak looci nicini momoz

¹⁶ Anyak bodo gi oma ci kicina ma katanjaameya loota njina. Njao abon waan goon apayiin zoowawa juruuŋ, anyak bar gerziitin. Bodo njao abon waan agooni ol kaal o aleemnyai, anyak bar gerziitin. ¹⁷ Keneeya ni ele caan o maany ne, “Apak tijeere Jooyi ol o aleema kaal kibeem ol o ger noogo dook, eeci iina goon gi ceeni kebereece cin ma agooni gi ceeni kebereece cin.”

¹⁸ Zin zooze ci akati ol, keneeya ele caan o maany ne, “Acina Jooyi noogo ka kaanyek kagaac akom njorowonnet cineen kibeen keleg kina, ¹⁹ eeci aree daayizi ol kiyo buk aree keleg o, ma adaa tijeere niigi dook kotoobtɔ nɔkɔ. Anyak niigi dook vooŋiz ci atoobɔ nɔkɔ, ma akom gi ci ajuki ol keleg kina. Didi ele, akom kaal nicoko dook keenti kina. ²⁰ Iim niigi dook njintodoi nɔkɔ, avu laadun niigi dook tuduwaaca ma amiironok bodo niigi dook tuduwaac. ²¹ Inoko goon akul vooŋizowa ci ol ci deer o avɔ tamma, maje vooŋizowa ci keleego avɔ tɔdɔwaa eciɔ o aga didi juruuŋ njene?”

²² Kicina zin ma katanjaameya kaal ci tiitinyik abon agoon eeti neen ci olla atalniin kaale o abon ajowa liŋliŋoonte onin, eeci talniin nicini vooŋit cigin aanyek Jooyi, ma akom eet ci anim ka koobek noonɔ gi ci tijeere aku iina vurute ci adaaŋi niini e.

Gideen kibeen liŋliŋoon ci aabur

4 ¹ Kabadaaya bodo katanjaameya gi oma ci agidi ol gonogi oogi loota njina goolowe ci meelik o.

Ooic! Amena goon ol o agide alu nɔkɔ zee

ma akom eet ci ako ayuvan noogo zinzeeti been neen.

Giye o anyayi ol ci agid noogo o dooyiz,

akom eet ci ako ayuvan noogo zinzeeti been neen.

² Zin giye nico, kabaaban naana mayeete bar ol o agide ma adaaŋitɔ kujuk ol o agide ma njaaŋ arogi, ³ maje ol o njaaŋ kitiryai ma njaaŋ kicinit kaal ci ger agooni loota njina o mayeete bar kujukit noogo dook.

⁴ Bodo buk kicina ma katanjaameya goolok ci aliŋliŋi ol liŋliŋoonok ci aabur aaritzeta o dook, aku zɔɔz nicini goole ci arɔwɔon kibeen gonogi oogi, eeci arɔŋ kanyayit kaal ci arrokzeetu kiyo buk gonogja o. Akom zin buk gi nico keen kina, abil olla kiyo katɔok njɔt o.

⁵ Goon eeti ween aliiyai, olla aluc azen aavi, adawuun ni magiz zee ma adaaŋi.

⁶ Maya zin njaaŋi aliŋliŋaan eeti kaal ci abiz aziit codoi ma ayubuz labak kujuk njaaŋi aliŋliŋaan kaal ci abiz azen dook ramaantiya ma alaŋ ayubuz, abil koca olla kiyo atɔok njɔt o.

⁷ Kabadaaya zin bodo kataŋaameya gi oma ci akom keej loota ŋina. ⁸ Anyak baale eet ci abaak niini doon, eet nico akom dool cigin ma akom buk dool ci yaatin, ma enicoko dook, alinjliŋ goon eeti nicini ɔɔɔt ma bar amaac ziniz kaal cigin ajowa o noko. Ijnuun ni ele izi ne, “Inoko kalinjliŋ ɔɔɔt zee ma alaŋ kaal cigan kajowa noko kajeez o, ka kaal nicoko kadak ŋene?” Akom zin buk gi nico keej kina, ma een olla piiryakzet doon.

⁹ Maya zin ol ramaan kujuk eet codoi, eeci ol ramaan atirtɔ lijliŋɔnta, ma ayiik lijliŋɔnti cineej o juruuŋ. ¹⁰ Eeci mā akuunak ol ci eegin ram noko codoi ŋaatineŋ gi ci gerze, atirit eeti ceeni goon. Bar zin mā aavi eeti niini doon ma akuunak gi ci gerze, apiirna koca, eeci akom goon oma ci atirit noko. ¹¹ Bodo buk mā oogin ol ramaan kuwene codoi, agamo aburiz. Inoko zin eeti codoi ci ɔɔŋ doon ajowa aburiz niini doon kuu? ¹² Mā aavi eeti doon, aku apan eeti omaan ma amog labak, maje bar ol ramaan, anim keela eeleeti eete ci apan nogo o. Goon looro ci aaronek keernowa iyoon, alaŋ gaaga ateedi.

¹³ Maya zin bar logoti ci ŋaan iŋaaz amaata ma bar ageeny kujuk alaan ci adikir abal looc aanyat een aliiyai ma abor ŋaati azikni zoosok ci ol o goon iloot noko. ¹⁴ Goon iitene omaan, akuunak alazeet logo ci ŋaan iŋaaz ɔɔŋjai da ceeze o cabiinto, karabon aritaai tatooge ci ol ci amaata looce cin aku abal noko. ¹⁵ Kicina zin ma kaŋaamnei ol ci abaak loota ŋina noko dook, ivita oneec niigi dook logo oma ci ŋaan iŋaaz akuunak bodo alazeet. ¹⁶ Meele ol ci ivita oneec logo ci ŋaan iŋaaz noko zee ma alaŋ omolo cigeec akeebji. Ma enicoko dook, alaŋ tiŋeere buulowa ci avu vuruta e kaal ci baal agoon logoti ci ŋaan iŋaaz noko alinjliŋi. Didi ele, akom zin buk gi nico keej kina, abil olla kiyo katok ɔɔt o.

Má aŋozoonei zoz ci aterkedeei Jook

5 ¹ Goon mā akoo ceeze o Joowo, abona abaaban juruuŋ. Maya ŋaati akoye ŋinaante ka bito ziwo kujuk ŋaati akoo ataabe Tammu kiyo goon agoon ol ween aliiyak o, eeci alaŋ niigi gi ci agoon o gerze o aga. ² Má aanyi goon di otog kizi tiir, abon aanyi ziniz kabaaban rak goon zoz ci ka terkedee Jook o juruuŋ. Eeci aavi Jooyi tammu tadeena ma aave niina loota, abon zin goon aanyi zoz kizi ɔɔny. ³ Goon zin mā avir ziniz giye ci akati lijliŋɔn ɔɔɔt, avuunakin wunoozyawa. Bodo buk goon mā aguruti zoz ɔɔɔt, atoobonu kibeen eet ceen aliiyai noko.

⁴ Goon mā anyak gi ci aroon terkedee Jook, tuguu gi nico kataman, eeci alaŋ Jook atal gool ci agooni ol ceen aliiyak kaal o. Tuguu gi o aterkedeei Jook. ⁵ Maya bar ŋaati akomni zoz ci aterkedeei Jook kujuk ŋaati aterkedeeke Jook zoz ma alaŋaan bodo agoon. ⁶ Má aanyi zoosok o aduwa otooge unun maany kanyaktaayin oŋeec, má buk akoo aneei alaan o ceez o

Tammo ne, “Boobo zɔz baal katerkedeei Jook e.” Aanyi Jook kotoboreeyin nɔɔɔ zoozowe ci aterkedeei ka kuulal kaal ugun alinliɲa azene ugun dook o naa? ⁷ Didi ele, wunoozyawa ci meelik, kibeen zoozok ci meelik akom keeɲi. Zin giye nico, abon aɲole niina Jook.

Akom nyeriz keeɲ kina

⁸ Gɔɔn mǎ acin ɔl o anyak dɔɔyiz agid gɔɔɔgi o amaat, ma alaɲ zoozowa apaki juruuɲ, ma alaɲ agooni kaala goole ci aleemnyai looce unun, má aanyi kibiirin ɔɔ giye nico, eeci eet ci anyak dɔɔyiz o agid nɔɔɔɔ eeti o adikir ɲaatin, ma bodo agid nɔɔɔɔ eeti o acaba nɔɔɔɔ dook ramaantiya. ⁹ Abon zin azɔl ɔl dook kaal o abon anyak lɔɔci uneeɲ, gi ci zin anyayi lɔɔci alaan ci adikir abal looc o neen ka buk kozolit kibeen ɔl kaal o abon anyak lɔɔci. ^a

¹⁰ Mǎ arɛɛz eeti guruuc, alaɲ ziniz cine o ajeez kaal nɔkɔ been neen. Mǎ arɛɛz eeti nyeriz, alaɲ kaal o arɔɔɔ dook ajowa nɔkɔ been neen. Akom zin buk gi nico keeɲ kina. ¹¹ Mǎ azaci eet nyerizi, azaci buk ɔmɔlɔ ci ɔl ci adayiz niini o. Zin giye nico, akom eeti nicini gi ci abon ajowa nyeriize cin noko kina, olla gi cin dook neen ci acini kaal nicoko keberɛen o. ¹² Gɔɔn ɔl o alinliɲ linliɲoonok o aabur, yo nuun ajowa dayiin ci meelik karabɔɲ een ci milinyik, oogin keteeda oɲnyaa labak. Maje bar ɔl o anyer, aanyek kaala cigeec meelik nyeriizo noko kivirit zinzeeti ma alaɲ oogin zɛɛ been wak.

¹³ Anyak gi ci awuci ɔrɔɔt ele ci katanɲaameya loota ɲina. Iiyaɲek gɔɔn eeti kaal ogin nyeriizo kebereec ci ka tiɲeere kilinliɲi, bar zin linliɲɔnti nicini anyaaak nɔɔɔɔ piiryakzet. ¹⁴ Akolooz zin gɔɔn iitene omaan eeti nicini kaal cigin nyeriizo noko goole ci alaɲ agawa, makacin ɔkɔma gi ci ka kodootek dɔɔl ogin. ¹⁵ Aritaak laadun eeti looc nico ɲaati yaatin ɲadinyiiny, ma adaai bodo tiɲeere ɲadinyiiny kɔkɔm gi ci ayit kaale ogin baal ajowa linliɲoonte onin aabur e. ¹⁶ Awuci zin buk gi nicini ɔrɔɔt ele. Amiiri tiɲeere eeti kiyo rak baale aku e. Mayo laadun gitaaz ci abon ka kojowa eeti linliɲoonte cin aabur o? Abil olla kiyo alinliɲoonek eeti ɲɔɔt o. ¹⁷ Buk iinya baal adica niini loota ɲina e dook, piiryakzet doon, ki ziniz vira ɔrɔɔt, ki mɔɔriz, kibeen bornet nɔɔɔ.

¹⁸ Kicina zin ma katanɲaameya naana abona, ma agano eeti ɲaati olla adayiin, ma awodeen, ma atalne kaale ogin abon ajowa linliɲoonte onin aabur ɔɔri nɔɔɔ dook zɛɛ ma ajeez iinyaye ci tɔɔnyik ɲaan aanyeke Jooyi korogi loota ɲina o, eeci talniin nicini vɔɔyit cigin aanyek Jooyi. ¹⁹ Buk mǎ aanyek Jooyi eet arrɔkzɛet, ki ele bonat ci ka kejeezi arrɔkzɛet nico, abon atalna kizi vɔɔyit cigin aanyek Jooyi linliɲoonte onin aabur zɛɛ ma ajeez. Nicini gi ci aanyek

^a5:9 Alaɲ omolit nico keeɲ Ibiroye ayelzaai juruuɲ.

Jooyi nɔɔnɔ irkɛenta. ²⁰ Eeci mǎ aanyek Jooyi eet talniin, alaŋ bodo ka kivir ziniz ɔɔɔt kaale ci agooni iinyaye ci ŋaan arogni loota ŋina o.

6 ¹ Anyak bodo gi oma ci awuci ci kataŋaameya loota ŋina. Gi nicini ayiic ɔl ɔɔɔt. ² Aanyek gɔɔn Jooyi eet arrɔkzɛet ki tiitinyɔn o ka kanyak kaal o arɔɔŋ dook. Bar zin bodo alaŋ Jook aanyek eet nico kanyak ɛɛ ci abon ka kejeezi kaal cigin arrokzeetu noko, avu zin bar tiŋeere ajeez kaal nicoko ɔl ci gaagai. Akɔm zin gi nico kɛɛŋ kina, ma een olla piiryakzet doon.

³ Inoko mǎ anyak eet ci anyak dɔɔl ci eegin kaboon, ma arogi niini alya ŋinti rɛen, yo nuun arogi niini ŋinti rɛen o, mǎ da ŋaan kaal cigin abon arrokzeetu o kejeez, mazi adaai, ma alaŋ adayi juruunŋ, kazi naana ne, maya koca doole ci adaaknek yaatin kɛɛŋ calaŋ aritaai korog kujuk nɔɔnɔ. ⁴ Zin doole nicini, aduŋnaak olla looc gaaga nɔkɔ, ma akɔ ŋao daayizo eenico ɛɛ, ma akɔ abuje zaara cigine o ŋaati muur noko nɔkɔ. ⁵ Ma doole ci amiiri iŋaan voortin nico kicin ma ŋaan buk roget nico kaga noko, akɔ bar ayubuz niini kujuk eet ween arrooi e. ⁶ Yo nuun arogi ɛeti irkitook ceen alivet ram, alaŋ anim kejeez kaal o abon aanyek Jooyi nɔɔnɔ. Inoko dim ɔl dook alaŋ iim ŋintodoi nɔkɔ?

⁷ Ma liŋliŋoonowa ci aabur aliŋliŋ ɛeti ci deer o dook, akati dayiin, ma enicoko dook, alaŋ ajeez. ⁸ Inoko ɛeti ci ageeny ajuk eet ceen aliiyai niya? Inoko ɛeti ci amaat geenyize cin aganeekɛ gɔɔl ci abaayi kibeem ɔl juruunŋ o ajowa naagin? ⁹ Maya zin kaanyek zinzeeti kɛɛɛntɔ ki kaal o kanyak kujuk ŋaati kaanyekɛ zinzeeti kiziti appinte kaale ci meelik. Akɔm zin buk gi nico kɛɛŋ kina, abil olla kiyo katɔɔk ŋɔɔt o.

¹⁰ Ma gi ci iina inoko o, gi ci da aaronek nɔkɔ laadun, ma agayi ɛeti ci deer o, niini eet ci deer. Alaŋ zin anim ɛeti kadaŋtɔ kibeem gɔɔn ci adɔɔi kujuk nɔɔnɔ. ¹¹ Gɔɔn zin mǎ areez ɛeti daŋɔɔn ɔɔɔt, mɛɛɛ buk zoowowa ci akɔm keeŋti. Akɔm zin zoowowa nicigi gi ci abon adomaak eet nico kina. ¹² Didi ɛɛ, ŋeneen inoko ci aga gi ci abon eete ci deer baayize cin kutur akɔm kɛɛŋ ayiik kiyo ayiik rii loota ŋina noko? ŋeneen inoko ci anim koobek eet gi ci tiŋeere aku iina loota ŋina vurute ci adaayi ɛeti nicaana e?

Gi o abon baayize ci ɔl o deer

7 ¹ Maya ŋaati azoosine eet zaara cigine kobonta kujuk riiya o tiitiny aŋɔl mediz, maya iiteni ci daayizo kujuk iiten ci tiryaaŋto.

² Maya ŋaati kavɔyi korge ci aluwi ɔl
kujuk ŋaati kavɔyi korge ci atalniin ɔl,
eeci areeyet daayizi ageet dook.

Abona agawa ol o n̄aan arogi zinzeetine gi nico.

³ Maya zin culuumi kujuk rari,

eeci culuumi aanyek eet kizi ziniz leed.

⁴ Abaaban ḡoon ziniz ci eet o ageeny k̄or̄oog o anyayi ol culuum,

maje bar ziniz ci eet ween aliiyai, abaaban k̄or̄oog o anyayi ol talniin.

⁵ Maya bar n̄aati aziraari eeti zoosok ci ilooti eeti ci ageeny

kujuk n̄aati aziraari beniin ci ol ceen aliiyak.

⁶ Eeci ḡoon m̄ã arar eeti ceen aliiyai,

abil kiyo m̄ol̄ooyi ci goo o avadiin bilaa o aayine iju o.

Ak̄om zin buk gi nico keeŋ kina.

⁷ Didi ele, aanyek gideen eet o ageeny ele kizi aliiyai.

Ma eeti ci areez moŋaniin, uulal ele.

⁸ Maya n̄aati adicaan gi kujuk n̄aati n̄aan akanaan.

Maya n̄aati am̄eezi eeti kaal kujuk n̄aati ad̄oŋi ele.

⁹ Ḡoon m̄ã abur n̄ooŋ, abon agam ziniz,

eeci abaak bornet n̄ooŋ zinzeetine ci ol ween aliiyak.

¹⁰ Má ajin z̄ooz ci azi ne, “Ma baale looci irkitoowe baalke maya kujuk irkitook nicoko o naa?”

Eeci nicini alaŋ een jineen ci eet ci ageeny.

¹¹ Abon geenyizi kiyo kaala o ooŋnak eet baatine o.

Ajowa zin ol o abaak loota n̄ina kaal o azi ricik geenyiza.

¹² Eeci geenyizi rii ci abiil k̄or̄ kiyo guruuca o,

bar zin geenyizi azuunin rog. Nicini gi o azi ricik aanyek geenyizi ol o ageeny neen.

¹³ Abon ḡoon acin ma aŋaamnei kaal o aḡoon Jooyi.

Ŋeneen inoko ci anim kamad gi ci da aḡoona Jooyi kunyuwe kibil t̄op?

¹⁴ M̄ã aku iiteni ci abon, talo, bar zin m̄ã aku iiteni ci gerze, abon abaaban juruun̄. Aarek iiten ci abon kibeem buk ci ger o Jook. Zin giye nico, ak̄om eet ci agawa kaal dook o tiŋeere avu iina vurute ci adaayi niini e.

¹⁵ Ma iinyaye ci baal n̄aan karogne rogeete ci looc nico ak̄om keeŋ noko, kicina ma kataŋaameya kaal dook. Kacin ol o aleema kaal, yo nuun aḡoon kaal ci aleemnyai o, adaai kataman n̄oko labak, maje bar ol o gerzeek, yo nuun aḡoon kaal ci ger o, arogi ŋinti reen labak. ¹⁶ Zin giye nico, má aanyi ele izi eet ci agoon kaal ci aleemnyai or̄oot, karab̄oŋ ageeny or̄oot. Ma laadun ka bito zee ma uulal ele cun o naa? ¹⁷ Zin bodo má aanyi ele izi eet ci agoon

kaal ci ger ɔɔt, karabɔŋ een aliiyai ɔɔt. Ma laadun ka bitɔ zɛɛ ma adaai iŋaan iinya ugune ɔɔwa o naa? ¹⁸ Abon zin aanyi gɔɔn ziniz kaada zoozok ceen ram noko, eeci ɛeti ci aŋole Jook abon agɔɔn nɔkɔ.

¹⁹ Aanyek gɔɔn gɛenyizi eet o ageeny dɔɔyiz ci agɔɔni kaal kujuk dɔɔyiz ci alaat ceen amɔto kutuure cineeŋ.

²⁰ Didi ɛɛ, akɔm loota ŋina eet ci aleema kaal ma agɔɔn kaal ci aleemnyai iinya dook, ma ŋaan laadun kabacaa oŋeɛc nɔkɔ been neen.

²¹ Má aari zin ziniz zoozok ci azɔɔz ɔl o dook, eeci mǎ aari ziniz, azii koca gabareen unun ŋaati adoomnyin. ²² Eeci agaa niina alya zinize unun maany nɔkɔ, adoom gɔɔn buk ɔl oogi laak ci meelik ger.

²³ Kicina kaal nicoko dook gɛenyiza. Keneeya zin waanice ziniz caan o ne, karoŋ kataman gɔɔl ci keene eet ci kageeny ɔɔt ɛɛ, bar zin kako makacin okomeeyan. ²⁴ Adɔɔi kaala nicigi dook ŋaati ka kagawi ɛeti ci deer goolok cigeɛc. Ŋeneen inoko ci anim ka kojowa kaal nicoko goolok cigeɛc dɔɔyize cin doon?

²⁵ Kabadaaya zin bodo waanice kaareya ɔɔ ɔɔt karoŋ kojowa gɛenyiz ci kagawe kaal ci agooni o. Kabaabana ni buk juruun aliiyakzet ci ɔl ci ger o, kibeɛn tarbalzɛet ci ɔl ceen aliiyak o. ²⁶ Kojowa zin waanice gi oma ci acaŋkai ɔɔt ɛɛ kujuk daayiz. Gi nico neen, ŋaa ci alaba ɔl ma oŋek gɔɔla zɛɛ ma agam nɔɔgɔ kiyo cuuri karabɔŋ een cabayi o, ma adɔɔn ɔl kiyo ziiti ween nyaramram o. Ma zin ɛeti o abon ŋuume o Joowo, aliitak ŋaa nico looc, maje bar ɛeti o oŋeɛcu, ajukeek zooc cuuri ci ŋaa nico o kɔlɔk. ²⁷ Izi ni Kowelez ne, “Icinit zin, gi ci baal kiiya kojowaaye gɔɔl ci agoonine kaala kidicilim, kidicilim o ceeni. ²⁸ Yo nuun waanice kamena karoŋ kaga kaal nicoko dook ziniza o, akɔm gi ci kajowa kina. Kiiya zin kojowa eet codoi tɔr nɔkɔ ci aleema kaal gonogiine ci eegin aliv o dook niini doon, maje ŋaane, akɔm codoi tɔr nɔkɔ ci kajowa aleema kaal kina. ²⁹ Icinit zin, gi ci waanice kiiya kojowa neen nicini doon. Ŋɛdet waanice ɛenyca Jooyi eet ci deer keleema kaal, iiya zin bar ibitiz ɛeti ci deer o ɛɛ baabaninowe ci ger tɔc.”

8 ¹ Inoko laadun ɛeti ci ageeny o abil kuu?

Inoko laadun aga kaal keeŋti cigeɛc ŋene?

Ayelzaai gɔɔn gɛenyizi eete ci deer o ŋuuma,
ma aanyek ŋuum cin o kitiliza.

Zik gɔɔn alaan ci adikir abal looc

² Kazi zin naana ne, ziwɔ gɔɔn zoosok o alaan ci adikir abal looc giye ci zɔɔz baal aterkedeei Jook ka tɔɔɔɔɔɔ alaan ci adikir e. ³ Anyak laadun alaani ci adikir dɔɔyiz ci agɔɔni gi ci olla arɔɔɔ kutuguu labak. Zin giye nico, má gɔɔn ayuwoonei gi ci adewaane ele ɲaati aavei niini o, má buk gɔɔn aromoonei ɔl o agoonek nɔɔnɔ kaal o ger. ⁴ Aduwa gɔɔn alaani ci adikir kaal dɔɔyize onin alazeetu. Akɔm zin eet ci ka kinim kijin nɔɔnɔ gi ci agɔɔn o. ⁵ Mã azii gɔɔn ɛeti zoosok o aduwa alaani ci adikir, akɔm gi ci ger akuunak nɔɔnɔ. Aganeek zin kebereec ci aaronek kibeen gɔɔl ci aaronek kutuguuwi kaal ziniz ci eet o agɛɛny doon, ⁶ eeci anyak laadun kaala dook gɔɔn ceeni kebereec cin aaronek, kibeen gɔɔl cin aaronek, bar zin enicoko dook, ɲaan ajowa ɛeti ci deer piiryakzet ci appe nɔkɔ. ⁷ Didi ele, akɔm zin eet ci aga gi ci ka kitaa tiɲeere, ma akɔm eet ci anim ka kuduwaak ɔl gi ci ka kitaa katin. ⁸ Akɔm eet ci anyak dɔɔyiz ci ka korogi nɔkɔ, ma akɔm buk eet ci anyak dɔɔyiz ci ayɔɔti iiten onin daayizo kidiceek. Akɔm eet ci aavu guule o oroonto ma bodo ooɲnai, ma akɔm buk eet ci anim korogoz ele kaale cigin ger agɔɔn. ⁹ Kicina ma kataɲaameya kaal nicoko dook, ma kaari gɔɔn ɔɔ ɔɔɔt kaal ci agooni loota ɲina o dook. Anyak gɔɔn kebereec ci anyayi ɛeti dɔɔyiz ci agidi gɔɔnɔgi oogi zɛɛ ma apiirna.

ɔl o ger kibeen ɔl o aleema kaal

¹⁰ Ooic! Kicina ma kataɲaameya ɔl o ger ele, avɔ gɔɔn waanice atiitiny ɔl nɔɔgɔ ɲao aliile ma avɔ adayi juruunɲ. Avɔ gɔɔn waanice anaat ɔl nɔɔgɔ kutuure baal agɔɔni niigi kaal o ger e ele. Akɔm zin buk gi nico keɛɲ cin kina. ^b ¹¹ Ma laadun ɔl arɛɛz ɲaati agɔɔni kaal ci ger zinzeetine o naa? Agɔɔn ɔl kaal ci ger o, eeci alaɲ ɔl o gerzeek agernyoonek eenico ele. ¹² Yo nuun gɔɔn agɔɔn ɛeti kaal ci ger laak ceen kaboon, ma ɲaan arogi ɲinti wuun labak nɔkɔ o, kagaa naana awɔ kaala dook juruunɲ olee o aɲole Jook, eeci gɔɔn aɲole niigi nɔɔnɔ. ¹³ Bar zin alaɲ ka kɔɔɔɔɔ kaala juruunɲ olee o ger, ayiik tiɲeere nɔɔgɔ rogeti cineɛɲ o kiyo gɔɔn ayiik rii o, eeci alaɲ niigi Jook aɲole.

¹⁴ Anyak bodo gi oma ci akɔm keɛɲ ci agooni loota ɲina. Gɔɔn iinyaye ogɛɛn agoononek ɔl o gɔɔn aleema kaal kaala o waan agano kutuguuzozek ɔl o ger giye o gerziitin uneɛɲ, maje bar ɔl o ger, agoononek kaala o waan agano kutuguuzozek ɔl o gɔɔn aleema kaal giye o gɔɔn aleemane niigi kaal. Kazi zin ne, akɔm buk gi nico keɛɲ kina. ¹⁵ Zin giye nico, kajeez naana ma kilootei ɔl zɔɔz ci abona olla atalniin rogeete uneɛɲ, eeci abona olla ɛeti ɲaati adayiin, ma

^b8:10 Alaɲ omolit nico keɛɲ cine Ibiroye ayelzaai juruunɲ.

awodeen, ma atalne rogeete cin o loota njina. Ɔarkor kaala nicigi kibeem liŋliŋoon ci aabur agoon eeti ci deer iinyaye ci roget ci baal aanyek Jooyi nɔɔnɔ loota njina o.

¹⁶ Kaari waanice goon ɔɔ ɔroot karoon kaga gool ci agoonine kaala dook loota njina o gɛenyiza, yo nuun adica eeti waazin ki baalin abaaban zɔɔz nico, alaŋ koca ɔɔŋ. ¹⁷ Kicina zin naana ma kataŋameya kaal ci baal agoon Jooyi o dook, didi ɛɛ, alaŋ eeti ci deer o anim ka kaga kaal ci agoon niini o. Yo nuun ataman eeti ɔroot goolowe ci meelik arɔɔŋi ka kojowaai, alaŋ ajowa. Yo nuun azi eeti ci ageeny ne aga kaal, akom bar bodo niini alya gi ci aga kina.

Akuunak daayizi ol dook

9 ¹ Didi ɛɛ, kaari waanice goon ɔɔ ɔroot karoon kataŋamek ka kojowa gool ci agoonine kaala dook o. Kagawa zin anyak Jooyi ol o alɛema kaal, ki ol o ageeny, kibeem kaal ugeec agoon dook aziita niini. Akom eet ci aga karabon areezi, karabon aborne. Akom eet ci agawa kaal o ka kitaazo tiŋeere dook. ² Iinak laadun ol dook gi codoi ɔɔr nɔkɔ, ol o alɛema kaal, ki ol ween libjook; ol o abon, ki ol o ger; ol o alaŋ eegin riiriny ŋuume o Joowo, ki ol ween riiriny ŋuume o Joowo; ol o goon agoonek Jook todoyook, kibeem ol o alaŋ Jook todoyook agoonek. Ma gi o agoononek eet o abon, atoobɔ kibeem gi o agoononek eet o oŋeecu nɔkɔ. Ma gi o agoononek eet o goon aterkedeek Jook zɔɔz, atoobɔ kibeem gi o agoononek eet o alaŋ Jook zɔɔz aterkedeek nɔkɔ. ³ Ma zɔɔz ci iinake ol dook gi codoi kaale o agooni loota njina noko, piiryakzet gi. Ma buk ŋinti ŋaan arogni ol loota njina o, abaaban ol zinzeeti kaal ci ger, ki tarbalzeet makacin tiŋeere olla iiyak nɔɔgo daayizi boyonjon. ⁴ Bar zin mǎ ŋaan eeti arogi, ŋaan anyak gi ci aree ziniz, eeci oroz ci arogi, maya kujuk maa ci adaawun. ⁵ Eeci ol ci ŋaan arogi o, aga tiŋeere adaai o nɔkɔ, maje bar ol o adaayitɔ, akom bodo gi ci aga, ma akom bodo vɔɔyit cigeec aruwoonek, ma akom eet ci ŋaan aada nɔɔgo kina. ⁶ Yo nuun een reezinet, ki borneen ki ɔɔel uneen, oorkorit ki nɔɔgo, ma alajaan bodo azɔla niigi kibeem ol kaal ci iina loota njina o been neen.

Talɔ rogeete unun

⁷ Olla zin niina dawɔ dayiin ugun, ma awudi nyaantane ugun talniinta, eeci atalne Jooyi ŋaati agɔɔne nɔkɔ labak.

⁸ Abon zin goon aanyi ziniz katalɔ iinya dook nɔkɔ ŋaati aborceeke ruumane ci vɔɔrik ma avuudi ŋuum maala.

⁹ Abaayit ki ŋaa unun areez talniinta iinya dook ŋinti ŋaan arogne rogeete ci akom keeŋ baal aanyin Jooyi loota njina noko, eeci nicini vɔɔyit cugun aruwoonekin liŋliŋoonte unun aabur

baal ɔɔɛ nɔɔŋ rogeete unun loota ŋina e neen. ¹⁰ Olla zin gɔɔn mǎ anyak gi ci anim tuguu, tuguu dɔɔyize unun dook, eeci tiŋeere mǎ oowu ŋao daayizo, akɔm bodo ŋinaante liŋliŋɔɔn, karabɔŋ een kaal ci arooŋ ka tuguu, karabɔŋ een kaal gawiin, karabɔŋ een geenyiz.

Geenyiz ki aliiyakzet

¹¹ Kabadaaya bodo kataŋaameya gi oma loota ŋina ceeni. Alaŋ ɔl o gɔɔn tiirik, ajaar ɔl niigi doon viraanta tup, ma alaŋ buk ɔl o gɔɔn adɔɔi, amɔg ɔl niigi doon ɔɔɔnta tup, ma alaŋ buk ɔl o gɔɔn ageeny, ajowa dayiin ci adak niigi doon tup, ma alaŋ buk ɔl o gɔɔn adɔɔi ooti, ajowa nyeriz niigi doon tup, ma alaŋ ɔl o gɔɔn aganeek kaal, arezonek kaala ci abon nɔɔgɔ doon tup. Inak gɔɔn eet coo gi cine kebereece cin goole cin. ¹² Didi ɛɛ, akɔm eet ci agawa iiten cin adaakni. Anyak ɔl dook kebereec ci iinake gi ci awuci calaŋ agawa, kiyo kulugiti o agam cabayi, karabɔŋ een kibaalici o agam cuuri olla boyoŋyoŋ o.

¹³ Bodo buk kicina ma kataŋaameya gi ci appe ɔɔɔt ŋaatan ci agɔɔn ɛeti ci ageeny. ¹⁴ Anyak baale kutuur ci miliny ter ci abaayi ɔl ci tɔɔny ɔɔɔt. Igaanŋyak ni alaani ci adikir adɔɔi abal looc kutuur nico ma aku aliya kaw, ma atadz taakirnya ogine biyeen ci ataadek kaluwa ma atɔd ka kɔɔtɔ ecitɔ. ¹⁵ Anyak zin waanice kutuure nice eet ci amaata abaak ŋinaante ma bar ageeny. Yo nuun waanice iya orogoz niini kutuur geenyize onin e, akɔm eet ci aada eet ci baal amaata noko been neen. ¹⁶ Kazi gɔɔn naana ne, maya geenyizi kujuk dɔɔyiz, bar zin akɔm gɔɔn laadun eet ci aliŋliŋi geenyiz ci eet ci amaata, karabɔŋ azii zɔɔz cin.

¹⁷ Maya zin ŋaati aziraare zɔɔz ci eet ci ageeny aduwa ŋaati aruyi otog looc kujuk ŋaati aziraare alaan ci adikir abal looc agereny ɔl ceen aliiyak kɔrgeena. ¹⁸ Maya zin bar geenyizi kujuk dilanya o oroonto, bar zin ɛeti ci oŋeecu codoi nɔkɔ ɔɔyɔk kaal o abon meelik agɔɔn ɛeti.

10 ¹ Kiyo gɔɔn aanyek kirɔŋa ci adaai gizaazac ci riiyawo kɔtɔŋɔl keeŋ dook caŋkawɔɔn o,

uurut buk tarbalzet ci miliny gi o appe agɔɔn geenyizi kizii tɔ.

² Gɔɔn ɔl o ageeny alɛema kaal,

maje gɔɔn ɔl ween aliiyak abac kaal.

³ Yo nuun olla awɔ niigi gɔɔla, agɔɔn kaal kɔkɔm baabani,

ayelzaak zin gi nicini ɔl dook aliiyakzet uneeŋ.

⁴ Mǎ aborneekin alaani cune adikir nɔɔŋ, mǎ uuŋ liŋliŋɔɔn cun o.

Yo nuun abacaai gi ci appe ma ajaaki ɛeti, ooŋni gi nicini labak.

⁵ Anyak bodo gi oma ci awuci ci kataŋaameya loota ŋina. Gi nico neen o agoon alaani ci adikir calaŋ aga bar te gerze o. ⁶ Eeci bar goon aanyonek liŋliŋoonti ci adikir ol ween aliiyak, maje bar ol o anyer, aanyonek noogo liŋliŋoonti ci miliny ter. ⁷ Kacin baale goon ol ween gabara atod bar niigi joomanɛ, maje bar ol o tiitinyik awo zoonɛ kiyo gabara o.

⁸ Mā ada eeti look, ma koca bar kitaak look nico niini maany.

Mā dooyok eeti kaluwa, ma koca ketenjed kowaat.

⁹ Mā alib eeti biyeen, ma koca kurukteek biyeen nicigi noono tubeen,
mā apak eeti keen, ma koca kakateek keena nicigi noono tubeen.

¹⁰ Mā aŋede eeti meleeye ci butur ma alaŋ adɛɛde,
avic koca ele ŋaati aŋediin o doot zee ma apiirna.

Bar zin goon mā agoon eeti kaal geenyiza,
aboor koca niini goo.

¹¹ Mā aŋedet eet kowaat ijaan kuguuv,
okoma koca dooyit ci aruwoonek dooyize onin ka kuguuvi kowaat e.

¹² Goon zoowawa o aduwa utugeeti ci ol o ageeny, anyaak noogo eezet,
maje bar zoowawa o aduwa utugeeti ci ol ween aliiyak, anyaak noogo ulaalinet.

¹³ Akana goon niigi zoozok ci aduwa utugeetine cigeecek o aliiyawun,
ma avu anyoog zoozok ci aŋoorneke o tarbaalun.

¹⁴ Amena goon ol ceen aliiyak noko azooz noko zee ma alaŋ aŋoorneke.
Akom laadun eet ci aga gi ci ka kitaa tiŋeere,
ma akom eet ci anim kuduwaak noono gi ci ka kitaa tiŋeere vurute ci adaayi niini e.

¹⁵ Apiirnanɛ goon liŋliŋoonti o aabur ol ween aliiyak
zee makacin iliita goolowa o iimi noogo koroogjok ugeec ele.

¹⁶ Izi noona wolle ŋaatun ineet looc o abaliin alaani ci adikir ŋaan miliny,
ma amici goon ol ogine tiitinyik adake ma awode gil.

¹⁷ Amayuuwe zin niina looci o abaliin alaani ci adikir aritaai tatooge ci ol ween kadiŋo,
adake goon ol ogine tiitinyik ma awode kebereece ci agano o
ka kanyayit eleeti dooyiz, alaŋ bar ka kabaakte.

¹⁸ Mā adai eet ele ma alaŋ ŋinti alibe ceez doowa o adil, iina koca ceez do,
mā alaŋ adon aziit ka kidil ŋinito, atiiil koca noko.

¹⁹ Amici gɔɔn ɔl ma adake o ka katallɔ,
 ma awod nyaantane ka kipiranti eleeeti.
 Anim zin gɔɔn guruuca kanyakta kaal dook.

²⁰ Má ator alaan ci adikir abal looc, yo nuun een olla baabaninta,
 karabɔŋ ator ɔl ween arrɔk ŋaati aavei niina doon ceeze unun ecitɔ.
 Eeci alaŋ agaa ma koca kiyit kibaalici zɔɔz ci aduwa o,
 karabɔŋ een gi ci anyak taba ma ako ɔɔb.

Kaal o agɔɔn ɛeti o agɛɛny

1 ¹ Jukeek gɔɔn dɔɔken ugun maam tadeen
 ka tiŋeere iinyaye ogeen ija jowa bodo.

² Ŋereek gɔɔn kaal ugun anyei ɔl oogi ceen toogerem karabɔŋ een turge,
 eeci alaŋ agawa gi ci ger iinakin tiŋeere loota ŋina.

³ Gɔɔn mǎ atikcaai diizwana ci aŋiŋŋiŋ,
 atiiil tammu kanyak lɔɔci maam.

Gɔɔn mǎ iinak keet libir ci teenetu o, karabɔŋ een libir ci baatikeeri o,
 ɔɔŋ ŋaati ona iinak noko ele.

⁴ Mǎ aŋaamnek gɔɔn ɛeti ŋɔɔt, aga koca kebereec ci alaŋ rak adoween.
 Mǎ aŋaamnek gɔɔn ɛeti diizwa, aga koca kebereec ci alaŋ rak ateedine.

⁵ Alaŋ gɔɔl ci aliŋliŋi Jooyi ci ɛenyca kaal dook o ka gaa kiyo alaŋ agaa gɔɔl ci ano ŋɔɔti,
 karabɔŋ een gɔɔl ci arogni doole yaatin keeŋa o.

⁶ Dowɔ zin gɔɔn ŋeere calaŋ abil nɔkɔ zee ma yooman, eeci alaŋ agaa aduŋna tiŋeere doowo
 nicigi dook juruuŋ yo da anyak oogi ŋaatineŋ ci ajuk gɔɔŋgi duŋnaanta.

⁷ Amedi voortin ci iiwo o ɔɔɔt ele, abon zin gɔɔn atal ɛeti voortin ci iiteno o.

⁸ Zin giye nico, mǎ arogi ɛeti irkitook ci meelik, anyeek katalɔ irkitook nicoko dook nɔkɔ.
 Anyeek zin bar buk gɔɔn eet kaada avu tiŋeere iinya ci meelik muurini lɔɔci. Akom zin kaal
 ci meelik avu tiŋeere neke dook keeŋti kina.

⁹ Talɔ zin niina logoti o ŋaan iŋaaz ŋinti ŋaan iŋaane o, anyeek ziniz cun o kobona iinyaye
 ci ŋaan iŋaane o. Tuguu kaal eo olla arɔŋi ziniz unune kutuguuwi, cino kaal eo olla arɔŋi
 kebere ugune kicinti, bar zin abon aada apakiin tiŋeere Jooyi eo kaal ugun agoon dook.

¹⁰ Má aanyi kanyak gi ci avir ziniz, karabɔŋ anyaakin ele wucez, eeci kidiczheet ki dɔɔyiz
 akom keeŋti cigeec kina.

Adaa eet o eenycaniin ineet

12¹ Adaa zin gɔɔn eet o eenycaniin njinti njaan ijaane o, ijaan iinya ci tirinyik kivitaai e, ² ijaan iinya ci ookcene ii, ki kaal o gɔɔn alanyit, ki nyeelok, kibeem monyony kiziti muure kivitaai e, ijaan diizwana ci atilni tammu kabadaa bodo kivita kubunɗa looc. ³ Adaa gɔɔn eet o eenycaniin ijaan ɔl ween bekcook gɔɔn abek ceezi kabaritit, ijaan ɔl o adɔɔi kuduulyai kiziti golome, ijaan njaai o gɔɔn uurti keelti liŋliŋɔnta giye o ɗoonyini nɔɔgo ɔmɔlo ugeec, ijaan kokomteek ɔl o arɔɔŋ kicinit bitaalin nyapildiinjete gi ci acin. ⁴ Adaa gɔɔn eet o eenycaniin ijaan araanowa o akoleek keenti gɔɔl konyoogte, ijaan mɔlɔɔyi ci reyiinto kajaawɔ, ijaan kitiŋka mɔlɔɔyi ci arɔyi kibaalici ɔl oŋnyaai, ijaan mɔlɔɔyi ci abeniin dɔɔlya ci njaayeek kajaawɔ. ⁵ Adaa gɔɔn eet o eenycaniin ijaan kotoŋole ɔl viten ci kutulik njaati atodi, karabɔŋ een gɔɔl gerziitin, ijaan keena kuvuruta kaal ci vɔɔrik, ijaan meddeen kiziti roŋgeenen njaati akuli, ijaan kokomteek ɔl kaal ci arɔɔŋ zinzeeti. Eeci iim tiŋeere ɔl dook njino avɔ ayubzi nɔko been neen, ma anyak tiŋeere ɔl ci alu gɔɔngi ci adaai vitenaane dook. ⁶ Adaa gɔɔn eet o eenycaniin ijaan looro ween zurteen keteeɗe, ijaan kodoocɗe ween warki kilibe, ijaan iju kilibe njaati ajɔŋzo kibeem lamurdeen ci maamu, ijaan abala o gɔɔn anjuuyane maama tuuwa kilibe. ⁷ Amiironek tiŋeere ele ci eet o adaai tɔɔ baal akuuni e kizi tuduwaac, maje vɔɔŋizi, amiironek Jook baal aanyek nɔɔnɔ vɔɔŋiz nico e. ⁸ Azi zin Kowelez ne, akom roget nico keeŋ kina. Akom kaal ci loocu noko dook keenti cigeec kina.

Olotaak zɔɔz njintodoi

⁹ Waanice Kowelez ageeny ɔɔɔt, ma bodo buk ademzeek gɔɔn ɔl kaal gawiin. Akɔ waanice alota niini zoozok ci meelik zoozowe o geenyizo, ma ademez nɔɔgo zinize onin dook, ma acina zoozok nicoko ka kaga ci eegin didi, kibeem ci alaŋ eegin didi. ¹⁰ Arɔɔŋ waanice Kowelez zinize onin dook gɔɔl ci ayeedi zoozok ci aanyek ɔl katallɔ, bar zin waanice zoozok ci eegin didi neen ci baal ayeed niini o doon.

¹¹ Atoobɔ zoozowa ci aduwa eeti ci ageeny o kibeem nyabok o gɔɔn anjidi eeti o towawiinto azaa ogin o, ma zoozowa ci baal alota eeti ci ageeny noko, atoobɔ kibeem ziit o leedi gɔɔn anyak keet ci eet o towawiinto ɔɔwa o. Avu zin zoozowa nicigi eete o towawiinto adoi nɔko.

¹² Doole onan, anyak bodo gi oma ci abon abaaban juruun ceeni. Akom werageenya ci ayeedi meelik njinti aɗoorneke, bodo demziin ci appe ɔɔɔt, anyaaak ele piiryakzet.

¹³ Zin kaale ci baal iziktu noko dook, kanyi gi codoi nako ci karoŋ kuduwa ka koŋorei ceeni, abona gɔŋ aŋole Jook ma azoone lootinok ogin, eeci een gi ci laadun abon agɔŋ ol dook o neen. ¹⁴ Apak tiŋeere Jooyi kaal o agɔŋ ol dook, yo nuun eegin kaal ci aroodi abon karabŋ gerzeete.